

ZNALECKÉ ZKOUMÁNÍ V TŘ

ZNALEC, EXPERT, KONZULTANT

Jak bylo již uvedeno v předcházející kapitole, znalecký posudek je jedním z demonstrativně vymezených důkazních prostředků uvedených v § 89 odst. 2 TŘ. Problematika znalců je v TŘ upravena v hlavě páté oddílu čtvrtém v § 105 až § 111.

Veškeré další skutečnosti týkající se znalecké činnosti jako je např. způsob ustanovení znalcem, výkon znalecké činnosti znalců, jejich oprávnění a povinnosti, odměňování znalců, jakož i možnosti jejich odvolání, upravuje zákon o znalcích a tlumočnících a vyhláška ministerstva spravedlnosti k provedení zákona o znalcích a tlumočnících a bude o nich pojednáno v samostatných kapitolách této publikace.

Znalec je osoba se speciálními odbornými znalostmi a vědomostmi v určitém oboru,²⁴ která tyto své znalosti a vědomosti využívá k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení. Je osobou rozdílnou od procesních stran a orgánů činných v trestním řízení. Funkci znalce mohou vykonávat zásadně osoby zapsané v seznamu znalců, ústavy nebo jiná pracoviště specializovaná na znaleckou činnost a vědecké ústavy, vysoké školy a vědecké instituty, případně osoby, které jsou jmenovány znalcem ad hoc po složení slibu.²⁵

Znalecký posudek²⁶ je zvláštním samostatným druhem důkazu, který je nutno odlišovat od důkazu výpovědi svědka. Ten totiž vypovídá o skuteč-

²⁴ Např. v oboru zdravotnictví, psychologie, chemie, stavebnictví, kriminalistika, ekonomie atd.

²⁵ V § 24 zákona o znalcích a tlumočnících je uvedeno, že státní orgán může znalcem ustanovit osobu, která není zapsána do seznamu a má potřebné odborné předpoklady pro to, aby podala posudek a která s ustanovením vyslovila souhlas v případech, není-li pro některý obor znalec do seznamu zapsán, nemůže-li znalec zapsaný do seznamu úkon provést nebo jestliže by provedení úkonu znalcem zapsaným do seznamu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

²⁶ Kromě pojmu znalecký posudek se budeme v aplikační praxi setkávat s pojmem expertiza, respektive kriminalistická expertiza. Pojem expertiza je chápán různorodě. Jednou jako synonymum pro znalecký posudek, jindy jako výsledek znaleckého zkoumání stojící vedle